

Apeqqutit – aatsitassanut inatsit:

1) Atortussiassanik aatsitassanit pisunik ujarlersinnaanermut iluaquteqarniarsinnaanermullu pisinnaatitaaffiit allanut tunniunneqarnerinut akitsuut.

Ukioq manna oktobarimi tusagassiorfitsigut nalunaarutigineqarpoq skottit uuliasiornermik ingerlatseqatigiiffiata Cairn Energyp ingerlatseqatigiiffiup Kalaallit Nunaanni ujarlersinnaanermut pisinnaatitaaffimmi 10%-ii malaysiamiut uuliasiornermik gasisiornermillu ingerlatseqatigiiffissuannut Petronasimut tunisimagai. Tusagassiorfiit naapertorlugit pisinnaatitaaffinnut Petronas 350 millioner kr.-inik akiliisimavoq.

Inatsiseqarnermut ataatsimiititaliap ilisimasarfiginngilaa pisinnaatitaaffinnut maanna tuneqqinneqarsimasunut Cain Energy Namminersorlutik Oqartussanut qanoq akiliuteqarsimanersoq. Ataatsimiititaliali naatsorsuutigisariaqarppaa Cairn Energy tuniseqqinnermigut annikigisassaannngitsumik iluanaaruteqarsimassasoq.

Tusagassiorfiit naapertorlugit Kalaallit Nunaata kitaata avataani uuliaqarfiusinnaasunut pisinnaatitaaffimmik aatsaat siullermeerutaasumik tuniseqqittoqarpoq. Taamaattorli naatsorsuutigisariaqarpoq suli aamma tuniseqqittoqarsinnaanera (Namminersorlutik Oqartussanit akuerineqartumik) pisinnaassasoq.

Tamanna tunngavigalugu isumaliutigineqarsinnaavoq inatsisissatut siunnersuummi § 17-imi § 16 malillugu akuersissutini piginnaatitsissutinik tunniussinermut akitsuuteqartitsisinnaanermut, tunniussinermut akiliutigineqartup nalingata ilaanik procentimik aalajangersimasutut aalajangersarneqartumik, aalajangersaasinnaanermut tunngavissiisoqarsinnaanera. (Pisariaqarpat akitsuut pineqartoq pillugu, soorlu tunniussap nalingata naatsorsorneqartarnera pillugu, sukumiinerusumik aalajangersaasinnaanermut Naalackersuisunut piginnaatitsissumik aalajangersakkamik ilallugu).

Tamanna pillugu Naalackersuisut qanoq isumaqarpat?

Akissut 1-mut

Ikummatissiassanik qalluisoqartillugu akitsuusersuineq iluanaarutissalersuinerlu aalajangiisuulluinnassapput nioqqutissiorniartut Kalaallit Nunaanni aningaasaliillutik misissuerusussusaannut aammalu inuiaqatigiinnut aningaasatigut qanoq iluaqutaasinnaatigineranut. Tassa pissutsit imminnut akerleriissut oqimaaqatigiissaarneqartariaqarput tamanut pitsaanerppaaq angujumallugu. Pineqartoq pillugu piffissap ingerlanerani peqqissaartumik oqaloqatigiissutaasarsimavoq nunanullu allanut naleqqiussilluni misissuinerit ingerlanneqartarsimallutik.

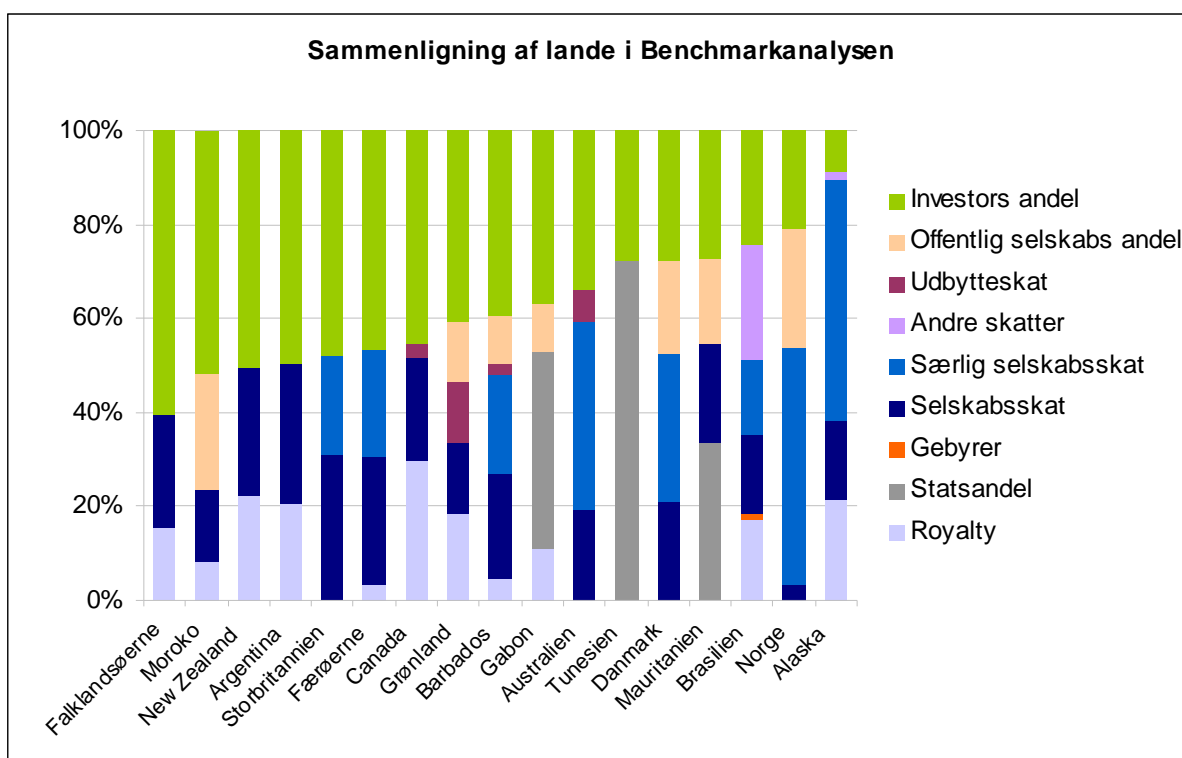
Ikummatissat eqqarsaatigalugit paggatassiisarnermi aningaasatigut killiliussat piumasaaqatillu aalajangersaavigisarnerini eqqarsaatigineqartarpoq nunap iluani nalillit nioqqutissiarineqarneranni inuiaqatigiinnut iluanaarutaanissaata qulakkeersimanissaa aammali suliffissuarnik pigisaqartut qularnaatsuinnaanngitsunut aningaasaleerusussuseqalernissaasa anguniarnissaa.

2008-imi akileraarutisigut akitsuutisigullu unammillersinnaasumik inissisimanissaq aamma pisortatigoortumik peqataanissaq angujumallugu nunanut 17-inut naleqqersuukkumallugit misissuisoqarpoq. Misissueqqissaarnej ingerlanneqarpoq nunani tamani siunnersortaaasarnermikkut akuerisaasunit IHS Energy-mit. Siunnersortit nalilersuinerat naapertorlugu aammalu Aatsitassat Pillugit Siunnersuisooqatigiit inassuteqarnerisa kingorna Naalakkersuisut aalajangerpaat 2010, 2012 aamma 2013-imi paggatassiisoqalerpat makku Government Take Model-itut atorneqassasut:

”Suliffeqarfinnut akileraarut iluanaarutillu akileraarusernissaa katillugu 37 % sinneqartoorutip iluanaarutissartalernissaanut 7,5 % suliffeqarfiup ernialersuinerata akileraarutit sioqqullugit 21,75 %-imik qaffasinnerugaangat diskonto-lu qaavatigut ilanngullugu, kingusinnerusukkullu qaffatsillugu 17,5 %-imut aamma 30 %-imut suliffeqarfiup ernialersuinerata 29,25 % angugaangagu diskonto aamma 36,75 % diskonto-lu qaavatigut ilanngullugu.

Nunaoil A/S-ip nammatassaa 12,5 %-iusoq misissuinerup nalaani piginnaatsitsissutinik pigisaqartut allat akilertassavaat akitsuutit gebyrillu assigiinningsut pisortatigut suliarinnittarnermi aningaasartuutinik matussusiisussat”

Ataani takusassiami takuneqarsinnaavoq Kalaallit Nunaata Government Take piumasaa 59 %-ip missigingaa, taannalu nunat unammillikkat ilaannit qaffasinnerungaatsiarpoq:

Figur 1. Nunanut allanut naleqqersuulluni misissuinerup inernerata

Uuliasiorfiit arlallit Government Take-mut najoqqutassiat oqaaseqarfigisimavaat. Uuliasiorfiit 40 mia.kr. sinnerlugit siunissami uuliasiornermut aningaasaliisussatut naatsorsuutigineqartut assigiimmik isumaliutiginartuutippaat iluanaarutissartalersuinermit periarfissat assigiinnigitsut suliarineqarsimasut aammalu saqqummiunneqartut. Pingaarnertut oqaaseqaatigisarpaat nunap aningaasaqarnikkut naalakkersuisuusup uuliasiorfiit misissuinissaannut aningaasaliinissaannut toqqissisimanartunik atugassaqartinnissaannik qulakkeerisuussasoq.

Government Take-mut piumasaqaatit piginnaatitsissutinik akuersissuteqarnermi ilanngunneqartartut akissummi nassuiarneqartut nunani allani assigineqanngillat. Akitsuusiinissaq nassuiarneqartutut isikkulik nalinginnaasumik akileraartitsereernikkut qaavatigut piumaneqartussaavoq. Taamatut marloqiusamik akileraartitsineq aatsitassarsiornikkut Kalaallit Nunaata piorsaavigineqarlunilu aningaasaliiffiigumaneqarneranut soqutiginninnerup annerulerneranik kinguneqarnaviarunannigisoq. Aamma nalorninarpoq landskarsimut isertitsissutaasinnaaneranut aqqissuussineq taamaattoq qanoq annertutigisumik iluaqutaasinnaanersoq, tassami piginnaatitsissutinik tunisineq taamaattoq aamma ingerlanneqarsinnaammat nunani allani selskabinut piginnaatitsissutinik piginnittunut aktianik tunisertut ilusilerneqarsinnaammat.

Taamaattumik Naalakkersuisut isumaqarput akileraarusiinerup taamaattup kinguneriinnassagaa misissuinernut aningaasartuutigineqartussat amerlinissaat, taamaattumillu siunertamut tulluuttuunani; siunertaappalli misissuinerit uuliasiornerillu Kalaallit Nunaanni ingerlanneqartut ikilisinissaat unitsinnissaalluunniit taava tassunga naapertuussinnaalluni.

2) **Suliffeqarfiit Kalaallit Nunaanneersut atorineqarnissaannut piumasaqaatit:**

§ 18, imm.2-mi isumaqatigiissuteqarnerni, pilersuinerni sullissinernilu suliffeqarfiit Kalaallit Nunaanneersut atorineqarnissaannut piumasaqaatit pillugit atortussiassat aatsitassanit pisut pillugit inatsimmi aalajangersagaq ingerlateqqinneqarpoq – suliffeqarfiit Kalaallit Nunaanneersut ”teknikikkut niueqatigiinnikkulluunniit unammillersinnaassuseqanngippata.”

Isumaliutiginneqarsinnaavoq aalajangersagaq taanna suliffeqarfiit Kalaallit Nunaanneersut isiginiarneqarnissaannik naammattumik qulakkeerinninnersoq. Suliffeqarfik Kalaallit Nunaanneersut teknikkut niueqatigiinnikkullu unammillersinnaassuseqaruni (“pitsaanerpaallunilu akikinnerpaaq”) suliffeqarfik pineqartoq isumaqatigiissuteqarnerni il.il. unammilleqatigiinnermi nukittuumik inissisimassaaq – suliffeqarfiit Kalaallit Nunaanneersut atorineqarnissaannik piumasaqaateqartoqanngikkaluarpalluunniit.

Tamanna eqqarsaatigalugu aalajangersagaq immaqa imaalillugu allangortinneqarsinnaagaluarpoq: ”Suliffeqarfiilli allat taamaattoq atorineqarsinnaapput suliffeqarfiit Kalaallit Nunaanneersut teknikkut unammillersinnaassuseqanngippata niueqatigiinnerluunniit eqqarsaatigalugu annertuumik unammillersinnaassuseqannginneruppata.”

Tamanna pillugu Naalakkersuisut qanoq isumaqarpat?

Akissut 2-mut

Aatsitassanut ikummatissanullu inatsit sinaakkutissatut inatsisaavoq. Najoqqutassatut akuersissutini nalinginnaasumillu piumasaqaatini Naalakkersuisut tulleriissaarinnermut kalaallinillu sulisoqarnissamut kalaallillu suliffiutaannik iluaquteqarnissamut tunngatillugu immikkut piumasaqaateqartassapput.

Najoqqutassatut akuersissutit ilaanni suleqatigiinnissamut isumaqatigiissutigineqarnikuuvoq, Impact Benefit Agreement-imik taasamik, tassuuna ingerlatsiviit sapinngisamik annertunerpaamik kalaallinik kalaallillu suliffiutaannik atuiniarnissaq nassuiarneqarluni, taakkununga ilaalluni pikkorissaanissaq aatsitassarsiornermi suliffeqalersinnaanermik kinguneqartussamik.

Malugineqartariaqartulli makkuupput:

- Olivin-isiorfimmi, massakkorpiaq Kalaallit Nunaanni aatsitassarsiorfituaagaallartumi, sulisut 80-90%-ii kalaaliupput.
- Uummannap eqqaani, Inngili Qernertumi aqerlumik zinkimillu paaavimmi kalaallit entreprenøritut ingerlatsiviit EMJ Grønland ApS paaavimmi atortunik nutarterinermi atornerqarpoq.
- Nanortallup eqqaani guultisiarfimmi, ingerlalluaqqileriarpat sulisut 75%-ii kalaaliunissaat ilimagineqarpoq.

Naalakkersuisut isumaqarput aningaasarsiornikkut unammillersinnaanngitsuni kalaallinik sulisoqarnissaq Kalaallit Nunaanni aatsitassarsiornermut ingerlatsiniarnermut ajoqutaaginnarsinnaasoq.

3) Kisermaassisinnaatitsinertaqanngitsumik annikitsumik akuersissutaatillit ilaannut paaanissamut (iluaquteqarniarnissamut) pilersaarusiornissamik matusinissamullu pilersaarusiornissamik piumasaqaammik atuutsitsinnginneq

Siunnersuummi § 38, imm. 2-mi aalajangersarneqarpoq, kisermaassisinnaatitsinertaqanngitsumik annikitsumik akuersissutaatillit paaanissamut matusinissamullu pilersaarusiortussaataassanngitsut, piginnaatitsissummik pigisaqartoq taamaallaat aatsitassanik nalikinnerusunik paaaniarpat kiisalu sakkut minnerit mekaniskiunngitsut taamaallaat atorniarunigit.

Piumasaqaat kingulleq pisariaqanngitsutut isumaqarnarpoq § 36, imm. 3-mimi aalajangersarneqareermat kisermaassisinnaatitsinertaqanngitsumik aatsitassanik annikitsumik katersineq taamaallaat pisinnaasoq sakkut atortorissaarutillu mekaniskiunngitsut tiggummaannartakkat atorlugit.

Tamanna pillugu Naalakkersuisut qanoq isumaqarpat?

Akissut 3-mut

Naalakkersuisut ataatsimiititaliap uparuaataat isumaqatigaat oqaaseqatigiinni allassimasut kingulliit "atortorissaarutit mekaniskiunngitsut tiggummaannarissat kisimik atornerqartassasut" pisariaqarsorinanngitsaq ilanngutissallugu.

Taamaattumik pingajussaanerinninnissamut Naalackersuisut allannguutissatut siunnersuutigissavaat oqaaseqatigiinni kingulleq allassimasoq "atortorissaarutit mekaniskiuunngitsut tigummiannarissat kisimik atorneqartassasut." peerneqassasoq.

4) § 50: Silap pissusiinik sunniinermut taarsiisussaataaneq

Inatsisissatut siunnersuummi § 50 isumaqarnarpoq aamma kinguneqassasoq inatsimmi taarsiisussaataanermt akisussaatinneqarsinnaanermut aalajangersakkat aamma silap pissusiinik sunniinermut atatillugu atuutsinneqassasut.

Aalajangersagaq arlalinnik apeqquteqarnissamut tunngavissaqalersitsivoq:

- a) Piginnaatitsissummik pigisaqartoq mingutsitsineq avatangiisinillu innarliinerit allat tunngavigalugit taarsiisuteqarnissamik piumasaqaatinut sillimmasersinnaavoq. Ullumikkulli ikummatissanik qalluinermt ingerlatseqatigiiffiup silap pissusiinik sunniineq tunngavigalugu taarsiisuteqarnissamik piumasaqaatinut sillimmasersinnaaneq ajornanngila?
- b) Tunngaviusumik aalajangersakkap taarsiisuteqarnissamik piumasaqaatinik takorloorneqarsinnaanngiusartunik ammaassinissaa isumaqarnarpoq. Naalackersuisut isumaqarpat pisuussutinik uumaatsunik iluaquteqarniarnermik ingerlatseqatigiiffissuit tusaamaneqarluartut aalajangersakkap malitsigisaanik aningaasatigut annertuumik annaasaqariataarsinnaaneq pineqartoq akuersaarsinnaassagaat?
- c) Illuatungaatigut aamma annilaangatigineqarsinnaavoq aningaasaqarnikkut annaasaqarnerup, silap pissusiisa allanngornerisa aatsitassarsiornermillu ingerlatap aalajangersimasup akornanni pisariaqartumik ilumut sunniuteqaqatigiittoqartartoq annertuumik uppersarsaruminaassasoq?
- d) Naalackersuisut ilisimasaqarfigaat nunat allat inatsisiliornerini aalajangersakkanik taamaattunik aamma nassaasaqartoq?

Akissut 4-mut

Inatsisissamut siunnersuummi § 50-imi avatangiisinut tunngatillugu atituumik aalajangersagaqarpoq, tassani pineqarlutik pinngortitaaq silallu pissusaa siunnersuutip avatangiisinut tunngatillugu peqqussutaasigut illersorneqartussat aammalu ilaallutik siunnersuummi kapitali 14-imi avatangiisinut tunngatillugu akisussaaffik aammalu avatangiisinik ajoqusiinermi taarsiisussaaneq.

Silap pissusaanut tunngatillugu ajoqusiinermut tassungalu tunngatillugu ajornartorsiutinut akisussaaffimmik taarsiinissamullu piumasaqaatinik naatsorsuineq, soorlu silaannarmik mingutitsinermut tunngatillugu naluneqanngitsut aamma siunnersuutip kapitali 14-imi avatangiisinut akisussaaffimmut avatangiisinillu ajoqusiisoqartillugu taarsiisussaaneermut atatillugu aalajangersagaaniipput.

Taakkua saniatigut klimamik ajornerulersitsinermi pisuutitaaneq aammalu taarsiisussaataasinnaaneq pissaaq periaatsit uppersaasersuinerlu, aammalu annaasaqaatinik uppersaasersuineq, qallunaat kalaallillu atugaat tunngavigalugit pisassaaq.

Naalakkersuisulli isumaqanngillat silap pissusaanik sunniinermi taarsiisussaannermut aalajangersagaq siunnersuutigineqartoq akuerineqarsinnaanngitsumik aningaasarsiornermut aarlerinartorsiortitsinermit ilaqassasoq Kalaallit Nunaanni aatsitassarsiornermut ingerlatanut tunngatillugu.

Silap pissusaanik ajoqusiinermi taarsiisussaatsitinermit peqqussut atorluaraanni tamanna aatsaat malunniussinnaavoq nunarsuarmut tamarmut atuuttumik isumaqatigiissuteqarpat, tassuuna klimamik ajoqusiineq aningaasanik erseqqissumik nalilerneqarsinnaalissammat kissaatigineqanngitsumik CO₂-mik aniatitsinerup kingornagut.

Naalakkersuisut taamatut aalajangersakkanik nunat allat inatsisaanni peqarnerseqqat ilisimasaqanngillat.

5) Akuersissutit avatangiisinut annertuumik ajortumik sunniuteqartussatut naatsorsuutigineqarsinnaasut tunniunneqannginnerini innuttaasut oqartussallu susassaqartut oqaaseqaateqarnissaminnut periarfissaat

Kapitali 13 avatangiisit illersorneqarnissaat, silap pissusiisa illersorneqarnissaat aamma pinngortitap illersorneqarnissaa pillugit immikkoortunik imaqarpoq.

§ 57-imi silap pissusiisa illersorneqarnissaat pillugu immikkoortumi aalajangersarneqarpoq aatsitassarsiornermut atatillugu ingerlataqarnissamut il.il., silap pissusiinut annertuumik ajortumik sunniuteqartussatut naatsorsuutigineqartariaqartumut, akuersissut aatsaat tunniunneqarsinnaassasoq ingerlatap pineqartup silap pisiusiinut sunniutigisinnaasaanik nalilersuineq tunngavigalugu. Innuttaasut oqartussallu kalluarneqartussat tamanna pitinnagu pineqartoq pillugu oqaaseqaateqarnissaminnut periarfissaqartinneqassapput.

§ 61, imm. 1-imi pinngortitamik illersuineq pillugu immikkoortumi aalajangersarneqarpoq aatsitassarsiornermut atatillugu ingerlataqarnissamut il.il., pinngortitamut annertuumik ajortumik sunniuteqartussatut naatsorsuutigineqartariaqartumut, akuersissut aatsaat tunniunneqarsinnaassasoq ingerlatap pineqartup pinngortitamut sunniutigisinnaasaanik nalilersuineq tunngavigalugu. Innuttaasut oqartussallu kalluarneqartussat tamanna pitinnagu pineqartoq pillugu oqaaseqaateqarnissaminnut periarfissaqartinneqassapput.

Avatangiisinik illersuineq pillugu immikkoortoq taamaqataannik aalajangersaqartaqanngilaq. Tamanna aalajangersimasumik pissuteqarpa, taamaattoqarsimappallu suut pissutaappat? Innuttaasut oqartussaasullu kalluarneqartussat aamma periarfissinneqartariaqanngillat ingerlanniakkanut avatangiisinut annertuumik ajortumik sunniuteqartussatut nalilerneqartunut akuersissutinik tunniussisoqartinneqat oqaaseqaateqarnissamut?

Akissut 5-mut

Siunnersuutip toqqammavigaa avatangiisit illersornissaannut paasinneriaaseq tamatigoortoq kapitali 13 malillugu silap pinngortitallu illersorneqarnissaasigut maleruagassiorneqartoq. Siunnersuutip avatangiisinik tamatigoortumik paasinninnera aamma isumaqarpoq kapitali 15-imi avatangiisinik nalilersuisarnermut aalajangersakkat avatangiisit illersorneqarnissaat pineqartillugu atuummata, taassumalu ataaniillutik pinngortitamik illersuineq silallu

pissusaanut tunngasut. Nalilersuineq taamaattoq ingerlanneqartassaaq siunnersuummi § 57 aamma § 61 naapertorlugit, taamaalillutillu avatangiisinut sunniutigineqarsinnaasunik nalilersuisarnermi maleruaqqusat kapitali 15-imi pineqartut naapertorlugit ingerlanneqassallutik.

Siunnersuummi § 73, imm. 2-p aalajangersarpaa avatangiisit pillugit piunasaqaat assingusooq "annertuumik ajoqutaasumik sunniineq"-mut tunngasooq aamma § 57-imi § 61, imm. 1-imilu aalajangersarneqartoq.

Siunnersuummi § 73 imm. 2-p makku malitsigai:

"Ingerlataq, inatsisartut inatsisaannut matumunnga ilaasooq, imm. 1-imut ilaanngitsoq, avatangiisinut annertuumik sunniuteqarsinnaasutut isumaqarfigineqarsinnaasooq, ingerlatassamut taamaallaat akuersissuteqartoqarsinnaavoq, avatangiisinut sunniutissat nalilersorneqareerpata kiisalu avatangiisinut sunniutissanut nalilersuineq Naalackersuisunit akuerineqareerpat."

aamma siunnersuummi § 75:

"§ 75. Avatangiisinik naliliilluni nassuiaammik tunniussineq pillugu paasisutissat Naalackersuisut nittartagaatigut imaluunniit allatigut tulluartukkut tamanut saqqummiutissavaat."

Tassa kikkulluunniit aamma oqartussaasut pineqartut assigiimmik periarfissaqarput akuersissutinut avatangiisinik annertuumik sunniuteqarsinnaasorisaminnut akuersinerup pinginnerani oqaaseqaateqartarnissaminnut.

6) § 53, imm. 4-5: Oqaaseqatigiit "sapinngisamik periarfissaqartillugu"

§ 53-imi arlaleriarluni oqaaseqatigiit "sapinngisamik periarfissaqartillugu annertunerpaamik annikillisillugit" atorneqarput. Oqaaseqatigiit oqaasilerineq eqqarsaatigalugu pitsaanerpaatut oqaatigineqarsinnaanngillat. Oqaaseqatigiit allanngortinneqarnerisigut aalajangersagaq erseqqissarneqarsinnaavoq peqatigitillugulu atuaruminarnerulerluni.

Allatut oqaasertaliisinnaanerit arlallit eqqarsaatigineqarsinnaapput (taamatut oqaasertaliinerup suna siunertarineraa apeqqutaatillugu):

- "periarfissat eqqarsaatigalugit tulluarnerpaatut isigineqarsinnaasumik annertunerpaamik sapinngisamik annikillisillugit"
- "periarfissanut sanilliullugu tulluartumik annertunerpaamik sapinngisamik annikillisillugit"
- "tulluartumik sapinngisamillu annertunerpaamik annikillisillugit".

Oqaasertaliineq sorlermita Naalackersuisut atorusunnerussagaluarpaa?

Akissut 6-mut

Oqaaseqatigiit "sapinngisaq tamakkerlugu annikillisinneqassasooq" "ALARP"-imit nutsigaavoq ("as low as reasonably practicable") periaaseq ALARP periaasiuvoq nunani

tamani immami ingerlatani isumannaatsuunissamut tunngatillugu atorneqartoq. Taamatut oqaasiliorneq qallunaat immami ingerlatani isumannaatsuunissamut tunngatillugu inatsimmi aamma atorneqarpoq. Oqaasiliorneq taanna pitsaanerpaajusimangikkaluarpalluunniit paatsoorneqarsinnaanngilaq qallunaat inatsisaanni atorneqartumit allaanerunngimmat, taamaattumik allanngorteqqunangikkaluaqaaq.

7) § 58: Silap pissusiinik illersuinissaq pillugu nunat tamalaat akornanni malittarisassat, isumaqatigiissutit najoqqutassialluunniit atorneqarnissaat pillugu malittarisassiorsinnaanermut piginnaatitsissut

§ 58-ikkut Naalakkersuisut piginnaatinneqarput silap pissusiinik illersuinissaq pillugu aalajangersakkanik sukumiinerusunik aalajangersaasinnaanermut, tamatumunnga ilanngullugu silap pissusiinik illersuinissaq pillugu nunami namminermi nunalluunniit tamalaat akornanni malittarisassat, isumaqatigiissutit najoqqutassialluunniit atorneqarnissaat pillugu.

Nunat tamalaat akornanni isumaqatigiissutinut Kalaallit Nunaata ilannguttarnera ullumikkut Inatsisartut aalajangiinerisigut pisarpoq. Ataatsimiititaliap naatsorsuutigaa aalajangersakkakut tamanna allanngortinniarneqanngitsaq, pissusissaatulli Naalakkersuisut qinnuigalugit tamanna uppersaqqullugu.

Akissut 7-mut

Uppersarneqassaaq aalajangersakkap siunertarinngimmagu Kalaallit Nunaata nunat tamat akuerisaannut peqataalerniarneranut periutsip allanngortinnissaa. Aalajangersakkap inatsisigut aqutissiuutiinnarpaa Kalaallit Nunaata nunat tamat akuerisaannut peqataalernerata kingornatigut Naalakkersuisut Kalaallit Nunaanni inatsisunik ajornaatsumik atuuttussanngortitsisinnaanissaat.

8) § 45: Akuersissuteqarfigineqarani aatsitassanik katersineq piianaanerlu

§ 45-mi aalajangersarneqarpoq inuk Kalaallit Nunaanni aalajangersimasumik najugaqartoq tamakkiisumillu akileraartussaataasooq akuersissuteqarfigineqarani ukiumut aatsitassanik 100.000 kr.-it tikillugit nalilinnik katersisnaatitaallunilu piiasinnaatitaassasooq. Taamaattorli sakkut tigummaannartakkat mekaniskiunngitsut kisimik atorneqaaqusaapput, taamatullu aamma taamaallaat katersisoqarlunilu piiasoqarsinnaalluni sumiiffinni ujalernissamut iluaquteqarniarnissamulluunniit akuersissuteqarfiusimangitsuni, taakkununga ilanngullugit annikitsumik ujalernissamut iluaquteqarniarnissamulluunniit akuersissuteqarfiusimangitsut.

- a) Naleqassutsimut killiliussaq eqquutsinneqarnerasooq nakkutigissallugu ulluinnarni ajornassanngila?
- b) Killiussap appartinneqarsinnaaneranut qaffatsinneqarsinnaaneranulluunniit sunik pissutissaqarsinnaava?

- c) Aatsitassaqarpa pissutissaqarsinnaasunik akuersissuteqarnani aatsitassanik katersisinnaanerup paaasinnaanerullu avataaniitinnissaannut?
- d) Ingerlatat akuersissuteqarfigineqarani aatsitassanik katersinermut paaanermullu ilaasut aamma kisermaassisussaatinneqanngitsumik aatsitassanik naleqannginnerusumik annikitsumik iluaquteqarniarsinnaatitaanermut ilaasut akornanni assigiinngissut annertugisassaannigilaq. Taamaattorli pineqartunut taakkununga marlunnut piunasaqaatit assigiinngillat. Tamatumunnga suna tunngaviuva?

Akissut 8-mut

Naalackersuisut nakkutilliinermut aningaasanillu nalequttumik amerlassusiliinissamut tunngatillugu ataatsimiititaliap isumaliuutai tapersorsinnaavaat.

Tamanna tunngavigalugu Naalackersuisut aatsitassanut inatsisissamut § 45-mut allannguutissamik saqummiutaqarniarput.

9) § 33, imm. 3: Annikitsumik akuersissutinik qinnuteqartunut piunasaqaatit

§ 33, imm. 3-mi ilaatigut aalajangersarneqarpoq annikitsumik akuersissummik pigisaqartut Kalaallit Nunaanni aalajangersimasumik najugaqarlutillu tamakkiisumik akileraartussaataassasut.

Piunasaqaat tamanna sakkortusineqassagaluarpas, ass. qinnuteqartoq ukiuni kingullerni tallimani aalajangersimasumik najugaqarsimallunilu tamakkiisumik akilertussaataasimasussanngorlugu, tamanna - Naalackersuisut naliliinerat malillugu - sunik iluaqutissartaqarlunilu ajoqutissartaqassava?

Akissut 9-mut

Iluaqutit:

Ukiuni tallimani najugaqarsimanissamut il.il. piunasaqaatip qulakkeersimassavaa najugaqavissut aatsitassarsiornernik minnerusunik atuinnissat aammalu aalajangersakkap atornerlunneqarsinnaanera minnerulersissallugu.

Ajoqutit:

Piunasaqaat taamaattoq allaffissornerulernermik kinguneqartussaavoq ilaatigut inuit ukiuni tallimani najugaqartussaataitanerup immikkut ittumik atuutinninnissaanik qinnuteqartut, soorlu nunani allani najugaqarsimanertik allaluunniit peqqutigalugu, misissuiffigisarnissaannik pissutilimmik.

10) § 42, imm. 2: Ingerlatamik taamaatitsisoqartillugu saliusussaanermut piunasaqaatip naammassineqarsinnaanissaanut qularnaveeqqusiineq

§ 42, imm. 2-kkut Naalackersuisut periarfissinneqarput iluaquteqarniarnermut atatillugu iliuusissanik akuersissuteqarnerminnut atatillugu ingerlatap taamaatinneqarnerani piginnaatitsissummik pigisaqartup saliinissamut il.il. pisussaaffiunut qularnaveeqqusiinissaq pillugit piunasaqaatinik aalajangersaanissamut.

- a) Misissueqqaarnermik ingerlataqarnerup taamaatinnerani salinissamut il.il. piginnaatitsissummik pigisaqartup pisussaaffiitut qularnaveeqqusiinissamut piunasaqaatinik aalajangersaasinnaaneq aamma aalajangersakkamut ilaava?
- b) Naalackersuisut isumaliutigisimavaat misissueqqaarnerit kingorna salinissaq il.il. eqqarsaatigalugit taamaattunik aamma aalajangersaanissamut pisariaqartitsisoqarsinnaanersoq?

Akissut 10-mut

Aatsitassanut inatsimmi atuuttumi misissueqqaarnissamut ujarlernissamullu akuersissutini aalajangersaasoqarsinnaassaaq akuersissuteqartup sanaartukkanik, illunik, quinik assigisaannillu ingerlatamut atatillugu pilersinneqarsimasunik tamanik piiaanissamut qularnaveeqqusiinissamik piunasaqaateqarnissamut aalajangersakkamik periarfissaqassaaq. Tamanna erseqqissarumallugu aatsitassanut inatsimmi atuuttumi § 86-imut, ingerlatamik akuersissutinik tamanik, inatsisartut inatsissaannut siunnersuut malillugu akuersinermik imaqartumik, innersuussineqassaaq.

§ 42, imm. 2-mut ilanngunneqassaaq "§§ 43 aamma 86" Taava aalajangersagaq imaalissaaq:

"Imm. 2. Naalackersuisut §§ 43 aamma 86 malillugit akuersissutitigut akuersissuteqartup imm. 1-imi pisussaataffaani, ilaatigut qularnaveeqqusiinissamik, piunasaqaatinik aalajangersaasinnaapput. Pissutsit allanngornerisa kingunerannik pisariaqalerpat, soorlu atortulersuutit annertusinerisigut, Naalackersuisut piunasaqaatinik allanngortitsinnaapput, taakkununga ilaalluni qularnaveeqqusiinermik allanngortitsineq."

11) Oqartussatut suliassat namminersortunut isumagisassanngortinneqarneri - naammagittaalliuteqarsinnaaneq

Naalackersuisut § 95 tunngavigalugu aalajangersinnaavaat oqartussatut suliassat erseqqinnerusumik nalunaakkat namminersortunut isumagisassanngortinneqarsinnaasut.

Aalajangersakkamut inatsimmut nassuiaatini suliassat piginnaatitaaffiillu suliffeqarfinnut namminersortunut tunniunneqarsimanerinek assersuutit assigiinngitsut taaneqarput. Tamatumunnga nangissutitut oqaatigineqarpoq suliassaqarfinni pineqartuni aalajangiinerit taamaallaat eqqartuussivinnut suliassanngortinneqarsinnaasut. Taamaalilluni allaffissornikkut naammagittaalliuteqarnissamut periarfissaqanngilaq.

Tamanna ima isumaqalersitsisnaavoq, inatsisissatut siunnersuummi § 95 malillugu namminersortut aalajangiinerinut aamma allaffissornikkut naammagittaalliuteqarnissamut periarfissaqanngitsoq.

Taamaattorli ataatsimiititaliap paasinninnera unaavoq, allanut isumagisassanngortitsinermi aallaqqaammut oqartussanut susasaqartunut naammagittaalliuteqartoqarsinnaatitaasoq, taamatut naammagittaalliuteqarsinnaaneq erseqqissumik inatsimmik tunngavilerlugu mattunneqarsimanngippat (Ass. takuuk Forvaltningsret, 2. udgave, Hans Gammeltoft Hansen et. al., qupp 139).

Taamatut paasinnineq Naalakkersuisut isumaqatigaat?

Akissut 11-mut

§ 86, imm. 2 malillugu inatsisartut inatsisaanni tassani ingerlatanut, taakkununga ilaallutik aalajangersakkanut piumasaqaatinullu taaneqartunut tunngatillugu akuersissutaatillit ingerlatsiviillu allaat ingerlataannik Naalakkersuisut nakkutilliisuupput. Ulluinnarni nakkutilliineq aatsitassanut oqartussaaffimmiissaaq, tassami § 95 oqartussaaffiit allat aallartitaqarsinnaanerannut periarfissiimmat. Aallartitali taassuma periarfissaqarnera Naalakkersuisut nakkutilliisussaataitanerata peerneranik isumaqanngilaq aammalu ataatsimiititaliap oqartussaaffimmut pisussaasumut naammagittaalliorfissaqartuartaqarneranik isumaat Naalakkersuisut isumaqatigaat, imaappoq aatsitassanut tunngatillugu oqartussaaffimmut, tak. Inatsisissamut siunnersuummi § 3.

12) Naammagittaalliuuteqartarfeqarnissamik pisariaqartitsineq

Dong Energy tusarniaanermi akissummini tikkuarpaa isumaqatigiissitsiniareernikkut aalajangiisarnertit aaqqiagiinngissutinut annertuunut taamaallaat piukkunnartut, taamaattumillu naammagittaalliuuteqartarfimmik pilersitsisinnaaneq isumaliutigissallugu pissutissaqarsinnaasoq.

Greenland Venture kaammattuuteqarpoq sukumiinerusumik qulaajarneqaqqullugu qanoq ililluni suliffeqarfiit Kalaallit Nunaanneersut teknikikkut niueqatigiinnikkulluunniit unammillersinnaassuseqarnerat pillugu aaqqiagiinngissutit aalajangiivigineqartassanersut. Greenland Venture tamatumunnga atatillugu oqaatigaa pissusissamisuussanngitsoq aaqqiagiinngissutit taamaattut (siunnersuummi § 90 malillugu) isumaqatigiissitsiniartartunut suliassanngortinneqartassappata.

Naalakkersuisut tamatumunnga atatillugu oqaatigisimavaat tamanna massakkut periarfissaqanngitsutut pisariaqanngitsutulluunniit nalilerneqartoq malittarisassalli ingerlaavartumik nalilersorneqartarneranni ilaatinneqarumaartoq.

Naliliineq tamanna Naalakkersuisut itisilersinnaavaat?

Akissut 12-mut

§ 90-imi isumaqatigiissitsiniarnermut tunngatillugu aalajangersakkami isumaqatigiinngissutaasinnaasut sukkasuumik suliassanillu taamaattunik immikkut ilisimasalinnit aaqqiivigineqarnissaat siunertarinearpoq. Aalajangersagaq tunngavigalugu piumasaqaatit erseqqinnerusut aalajangersarneqarsinnaapput isumaqatigiinngilersinnaanermilu qanoq aaqqiiviginiarneqarsinnaanersut, tassunga ilaalluni isumaqatigiinniartitsisussat qanoq katitigaanissaat, pisinnaasassaat, suliassanik suleriaaseqarnissaq il.il.

Aatsitassanut inatsit pingaartumik aatsitassanik ikummatissanillu ujaasinermit sammitinneqarmat Kalaallit Nunaanni ataavartumik isumaqatigiinniartitsisartussamik pilersitsinissaq akikitsuusinnaanngilaq aammalu paasisimasatigut aatsitassarsiornermut tunngatillugu pisariaqartitamik ilisimasaqarnissamik piumasaqartussaalluni.

Siunnersuut taanna malillugu aalajangikkat aalajangerneqatassapput nakkutilliisuutitamit, isumaqatigiinniartitsisartuunngitsunik, grundlovimi § 63 ingerlatsiviit aalajangigaannik eqqartuussivitsigoortumik misiliineq malillugu. Soorunami nammineq pigisanut tunngatillugu isumaqatigiinnginnerit kisimik isumaqatigiissitsiniartartutigoortitsinissamik piunasaqaateqartinneqarsinnaapput.

Siunnersuummi § 90-imi aalajangersakkami Naalakkersuisut akuersissuteqartullu akornanni isumaqatigiinngitsunut tunngatillugu isumaqatigiinniartitsineq taamaallaat pineqarpoq allap akuliunneratigut, kalaallit sulliviisa teknikkkut niuernernulluunnit atatillugu unammillersinnaassusiannut tunngatillugu isumaqatigiinngilernerit pineqarnatik.

13) Atortussiassanik aatsitassanik pisunik ujarlernerimi iluaquteqarniarnermilu Namminersorlutik Oqartussat peqataasinnaatitaanerat

Siunnersuummi § 17, imm. 2 naapertorlugu atortussiassanik aatsitassanik pisunik ujarlersinnaanermut akuersissuummi piunasaqaatitut aalajangersarneqarsinnaavoq ingerlatseqatigiiffik Namminersorlutik Oqartussanik nakkutigineqartoq ingerlatami pineqartumi peqataasinnaatitaassanersoq.

Aatitassat pillugit inatsimmi atuuttumi assinganik aalajangersagaq ilisimasagut malillugit taamaallaat ikummatissanik ujarlersinnaanermut akuersissuteqartarnernut atatillugu maannamut atorpeqarsimavoq. Aatsitassarsiornermi ingerlatani allani peqataasinnaatitaanissamik aalajangersaanissamut tunngavissap atorpeqarnissaa eqqarsaatigalugu Naalakkersuisut qanoq eqqarsaatersuuteqarpat?

Akissut 13-mut

Ilumoorpoq ingerlatsivimmu pisortat pigisaannut peqataanissamut piunasaqaat manna tikillugu taamaallaat kulbrintisiornissamut akuersissutinut tunngatillugu atorpeqarsimammat. Ikummatissanut tunngatillugu akuersissutit tunniunneqartarput siunnersuut malillugu aammalu aatsitassanut inatsit atuuttoq malillugu ujarlernissamut iluaquteqarnissamullu akuersissutinut periaasiusartup assinganik. Tamatuma kinguneraa iluaquteqarnissamut atatillugu aningaasanut tunngatillugu piunasaqaatit aalajangerneqareertarmata ujarlerneq aallartinneqartinnagu.

Nunanut allanut naleqqersuukkumalluni misissuinerit PricewaterhouseCoopers-ip Naalakkersuisunut ingerlattuagai malillugit (kingullermik 2008-mi) pisortat aatsitassarsiornissanut akuersissutinut peqataanissaannut piunasaqaateqarneq qaqutigoortorujussuuvoq. Taamaattumik Naalakkersuisut isumaliutersuutaat aatsitassarsiornissanut akuersissutinut tunngatillugu iluanaarutissalersuinerit atorpeqarnissaannut sammitinneqarnerupput.

14) Ilinniarfissaqartitsinissamik pisinnaasanillu qaffassaaqataanissamut piunasaqaat

KANUKOKA-p tusarniaanermi akissummini siunnersuutigaa inatsisissatut siunnersuummi aalajangersakkamik ilanngussisoqassasoq ujarlersinnaanermut piaasinnaasinnaanermullu akuersissutini Kalaallit Nunaanni ilinniarfissanik (praktikkerfissanik?) aamma najukkami sulisinnaasut pisinnaasaannik qaffassasinnaanermut periarfissanik pilersitsinissaq piunasarineqarsinnaasunngorlugu.

Tamanna pillugu Naalackersuisut qanoq isumaqarpat?

Akissut 14-mut

Iluaquteqarnissamut akuersissutip tunniunneqarneratigut ingerlatsivik suleqatigiinnissamik Impact Benefit Agreement-imik Naalackersuisunik najukkamilu kommunimik isumaqatigiissuteqartussaavoq. Isumaqatigiissummi kalaallinik sulisoqarnissap kalaallillu sulliviinik atuinissap saniatigut praktikkerfissanik ingerlatsivinnut ataasiakkaanut naleqqussakkanut tunngatillugu anguniagassat aalajangersorneqartussaapput.

Taamaalilluni KANUKOKA-p siunnersuutaa Inuiaqatigiit isigalugit Imminut nammassinnaassutsimik Nalilersuineq aalajangersakkanut ilanngunneqarpoq. Ilangullugu takuuk apeqqummut 2-mut akissut.